

Sygn. akt III AUa 1083/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 czerwca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Polak
Sędziowie:	SSA Zofia Rybicka - Szkibiel SSO del. Beata Góraska (spr.)
Protokolant:	St. sekr. sąd. Edyta Rakowska

po rozpoznaniu w dniu 26 czerwca 2014 r. w Szczecinie

sprawy E. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o przyznanie emerytury, przeliczenie emerytury, rekompensatę i ustalenie kapitału początkowego

na skutek apelacji ubezpieczonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 10 października 2013 r. sygn. akt VI U 492/13

oddala apelację.

SSO del. Beata Góraska SSA Anna Polak SSA Zofia Rybicka - Szkibiel

Sygn. akt III AUa 1083/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 7.05.2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił przyznania E. S. prawa do emerytury, obliczonej na podstawie art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity opubl. w Dz. U. z 2013 roku, poz. 1140, ze zm.) - zwaną dalej ustawą emerytalną - z uwagi na fakt, że ubezpieczony nie osiągnął powszechnego wieku emerytalnego, wynoszącego w jego przypadku 65 lat i 4 miesiące, a nadto przyznano mu już emeryturę od dnia 01.12.2009r.

Decyzją z 16.05.2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu prawa do cofnięcia wniosku emerytalnego

z dnia 09.12.2009r., z uwagi na „uprawomocnienie się” decyzji z dnia 12.02.2010r. przyznającej mu emeryturę.

Decyzją z dnia 16.05.2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu również przeliczenia świadczenia emerytalnego, wskazując, że zostało ono prawidłowo wyliczone na podstawie decyzji z dnia 12.02.2010r.

Następnie, decyzją z 16.05.2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił E. S., prawa do rekompensaty, uzasadniając to tym, że ubezpieczony nie spełnił warunku z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 19.12.2008r. o emeryturach pomostowych, a mianowicie, nie urodził się po dniu 01.01.1949r.

Decyzją z dnia 16.05.2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu ustalenia kapitału początkowego. Organ rentowy wyjaśnił w uzasadnieniu tej decyzji, że kapitał początkowy jest obliczany dla osób urodzonych przed 01.01.1949r. wyłącznie w celu obliczenia emerytury przyznawanej na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej i przy spełnieniu zarazem warunków z art. 55 cyt. ustawy. Ubezpieczonemu natomiast decyzją z dnia 17.05.2013r. odmówiono prawa do emerytury obliczonej na podstawie art. 55 ustawy emerytalnej.

W odwołaniach od powyższych decyzji organu rentowego ubezpieczony podniósł, że wystąpił o wyliczenie mu emerytury hipotetycznej na podstawie art. 55 ustawy emerytalnej. Nadto, wniosek emerytalny z dnia 25.09.2008r. skutecznie cofnął 24.10.2008r., gdyż zgodnie z art. 116 ust. 2 ustawy emerytalnej nastąpiło to przed uprawomocnieniem się decyzji z dnia 24.10.2008r. Ubezpieczony poprosił o wyjaśnienie spornych kwestii.

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie, powielając argumentację z zaskarżonych decyzji.

Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, po połączeniu ww. spraw do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia, wyrokiem z dnia 10.10.2013 roku oddalił odwołania ubezpieczonego.

Sąd I Instancji oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych. E. S., urodzony (...), od dnia 01.09.2009r. pobiera emeryturę. Ubezpieczony wcześniej pobierał rentę z tytułu niezdolności do pracy. W dniu 16.01.2013 roku wystąpił z wnioskiem o emeryturę w trybie art. 55 ustawy emerytalnej. W dniu 19.02.2013 roku wystąpił z wnioskiem o: przyznanie prawa do rekompensaty za pracę w szczególnych warunkach, przeliczenie emerytury, ustalenia kapitału początkowego i o wycofanie wniosku o emeryturę w 2009 roku. Decyzjami z dnia 16 maja 2013 roku organ rentowy odmówił uwzględnienia wniosku ubezpieczonego.

W oparciu o tak poczynione ustalenia faktyczne Sąd Okręgowy uznał, że odwołania nie zasługiwały na uwzględnienie i wskazując na treść art. 55, art. 27, art. 173 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity opubl. w Dz. U. z 2013 roku, poz. 1140, ze zm.) - zwaną dalej ustawą emerytalną - jednocześnie przytaczając ich treść.

Sąd pierwszej instancji podniósł, że E. S. urodził się w dniu (...), a zatem warunek wieku 65 lat i 4 miesiące osiągnie dopiero w dniu (...). Tym samym prawidłowo organ rentowy odmówił mu prawa do emerytury w powszechnym wieku emerytalnym.

Również niemożliwe było wyliczenie ubezpieczonemu kapitału początkowego, gdyż urodził się przed 31.12.1948r., zaś zgodnie z art. 173 ust. 1 ustawy emerytalnej kapitał początkowy ustala się dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r.

W zakresie kwestii cofnięcia wniosku emerytalnego, jest to możliwe zgodnie

z art. 116 ust. 2 ustawy emerytalnej, lecz najpóźniej do dnia uprawomocnienia się decyzji. Ubezpieczony wniosek o emeryturę złożył w dniu 9.12.2009 roku. Emerytura została mu przyznana prawomocną decyzją z dnia 21.01.2010 roku od dnia 01.09.2009 roku. Stąd też nie ma już możliwości cofnięcia wniosku emerytalnego.

Ubezpieczony nie może też otrzymać prawa do rekompensaty, gdyż prawo to nie zostało zastrzeżone także dla osób, które nabyły emeryturę na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zgodnie bowiem z art. 21 ustawa z dnia 19.12.2008 o emeryturach pomostowych (Dz. U. nr 237 poz. 1656, ze zmianami) rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat.

Sąd Okręgowy miał na uwadze, iż ostatnim roszczeniem ubezpieczonego było przeliczenie emerytury z powołaniem na wyrok w sprawie VI U 378/10. Dopiero na rozprawie ubezpieczony wyjaśnił, że skoro nie miał obowiązku zwrotu kwoty wskazanej w wyroku, to jego emerytura powinna zostać przeliczona od kwoty bazowej z 10.06.2010 roku. Tak sprecyzowany wniosek, zdaniem Sądu meriti, nie zasługiwał na uwzględnienie, gdyż przeliczenie emerytury od kwoty bazowej z dnia złożenia wniosku jest możliwe w razie przepracowania po otrzymaniu świadczenia emerytalnego co najmniej 30 miesięcy i złożenie wniosku o emeryturę (art. 53 ust. 4 ustawy emerytalnej). Takiego wniosku ubezpieczony nie złożył i nie wykazał też przesłanek z art. 110, 111, czy 112 ustawy emerytalnej. Tym samym przeliczenie jego emerytury nie było możliwe.

Sąd Okręgowy tak argumentując na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie ubezpieczonego.

Z rozstrzygnięciem Sądu pierwszej instancji nie zgodził się ubezpieczony.

W złożonej apelacji podniósł, że decyzją z dnia 24.10.2008r. organ rentowy przyznał mu emeryturę, ale była ona dla niego niekorzystna, stąd też cofnął swój wniosek emerytalny, a następnie wystąpił o emeryturę z rekompensatą, w związku z pracą w szczególnych warunkach i orzeczoną całkowitą niezdolnością do pracy.

Wskazując na powyższe, apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku lub uchylenie wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania

Organ rentowy nie ustosunkował się do treści apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonego nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny wskazuje, że Sąd Okręgowy wydając zaskarżony wyrok wyjaśnił wszystkie okoliczności istotne dla meritum sprawy, przeprowadził wystarczające postępowanie dowodowe, dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych i wydał trafne, odpowiadające prawu, rozstrzygnięcia. Sąd Apelacyjny przyjął ustalenia faktyczne poczynione w pierwszej instancji za własne, z jedną zmianą,

że ubezpieczonemu faktycznie przyznano prawo do emerytury decyzją z dnia 24.10.2008r., począwszy od dnia 28.10.2008r., a nie, jak to błędnie ustalił

Sąd Okręgowy, decyzją z dnia 21.01.2010 roku, poczynając od dnia 01.09.2009 roku. W niniejszej sprawie prawidłowo jednak zostało przyjęte, że w przypadku ubezpieczonego nie ma podstaw do ustalenia mu prawa do emerytury na podstawie

art. 55 ustawy emerytalnej, bowiem E. S. według stanu na dzień wydania zaskarżonej decyzji z dnia 7.05.2013r. nie osiągnął powszechnego wieku emerytalnego. Należy dodać, że nawet gdyby ubezpieczony osiągnął powszechny wiek emerytalny, wynoszący w jego przypadku 65 lat i 4 miesiące, zgodnie z treścią art. 27 ust. 3 pkt 5 ustawy emerytalnej, to również i w tym przypadku nie można byłoby obliczyć mu emerytury na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej, gdyż

nie kontynuował on ubezpieczenia emerytalnego i rentowego. Należy mieć na uwadze, iż ubezpieczony urodzony przed dniem 31 grudnia 1948 r., który po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego kontynuował ubezpieczenie i wystąpił o emeryturę po dniu 31 grudnia 2008 r., ma prawo do jej wyliczenia na podstawie art. 27 w związku z art. 55 ustawy emerytalnej, także i niezależnie od tego, czy wcześniej złożył wniosek o emeryturę w niższym wieku emerytalnym lub o emeryturę wcześniejszą (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2014 r., sygn. I UK 345/13, lex nr 1455228). Ubezpieczony występując z wnioskiem o prawo do emerytury (ponowne prawo) winien przede wszystkim osiągnąć powszechny wiek emerytalny, a nie spełnienie tego podstawowego warunku jest wystarczającą podstawą odmowy przyznania prawa do emerytury. Co więcej, ubezpieczony winien po osiągnięciu wieku emerytalnego (65 lat i 4 miesiące) kontynuować ubezpieczenia społeczne, a konkretnie emerytalne i rentowe, po trzecie wreszcie, musiałby osiągać tak wysokie dochody, na przykład z tytułu zatrudnienia, aby jego emerytura obliczona w oparciu o art. 55 ustawy emerytalnej, była korzystniejsza (wyższa) od obecnie przyznanego prawa emerytalnego. Ubezpieczony żadnego z tych warunków nie spełnił.

Przechodząc do kwestii cofnięcia wniosku emerytalnego, należy podnieść, iż nie mogło ono wywołać pożądanego przez ubezpieczonego skutku prawnego, gdyż jak podniósł ubezpieczony, złożył on pismo cofające wniosek w dniu 09.12.2009r., a tymczasem decyzja z dnia 24.10.2008r. przyznająca mu prawo do emerytury, po upływie 30 dni od dnia jej doręczenia, stała się ostateczna i z tą chwilą wykluczyła możliwość cofnięcia wniosku (art. 116 ust. 2 ustawy emerytalnej).

W przypadku każdej z trzech pozostałych, zaskarżonych, decyzji, ubezpieczony również nie miał racji, bowiem wniosek o prawo do emerytury, czy o ponowne obliczenie świadczenia, lecz bez kolejnych okresów składkowych nie daje podstaw

do przyznania, jak i przede wszystkim obliczenia świadczenia korzystniejszego, a o takie niewątpliwie zabiegał ubezpieczony (art. 55, 109 cyt. ustawy). Nie zostały też przedłożone nowe dowody i nie ujawniono okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji z dnia 24.10.2008r., a zatem także na gruncie regulacji art. 114 ust. 1 cyt. ustawy, brak było podstaw do ponownego ustalenia wysokości świadczenia.

Ubezpieczonemu nie należy się też prawo do rekompensaty, które zgodnie z art. 21 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2008r., poz. 1656, ze zm.) jest zastrzeżone wyłącznie dla osób, którym przyznano prawo do emerytury pomostowej. Rekompensata nie jest natomiast przewidziana dla osób, które nabyły emeryturę na podstawie ustawy emerytalnej, a tak było w przypadku E. S.. Co więcej, zgodnie z art. 23 ust. 2 cyt. ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. rekompensata przyznawana jest w formie dodatku

do kapitału początkowego, o którym mowa w przepisach art. 173 i art. 174 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a zatem ubezpieczony musiałby posiadać prawo do ustalenia kapitału początkowego, a tak jednak nie jest, gdyż ubezpieczony nie spełnił warunku wieku, a mianowicie urodzenia się po dniu 31.12.1948r., co wynika wprost z treści art. 173 ust. 1 ustawy emerytalnej. Tym samym za chybiony należy uznać wniosek ubezpieczonego o obliczenie kapitału początkowego.

Reasumując, brak jest podstaw do uwzględnienia apelacji ubezpieczonego i zmiany trafnego wyroku sądu pierwszej instancji.

Wskazując na argumenty wyżej podane Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

SSO del. Beata Górńska SSA Anna Polak SSA Zofia Rybicka - Szkibieli